

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kronl.

Udje dobé list zastonj.

Vsebina: Oskrbovanje sena za govedarsko razstavo pri Graškem jesenskem sejmu. — Skupno delo. — Kaj po toči? — Vinogradnikova stelja. — Iz razprav osrednega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem. — Zborovanje podružnic in krajskih društev. — Iz podružnic in krajskih društev. — Izvleček iz poljedelskih poročil. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Tržna poročila. — Oznanila.

Oskrbovanje sena za razstavo goveda pri Graškem jesenskem sejmu od 14. do 22. septembra.

Razstavni odbor potrebuje za govedarsko razstavo množino od 182 metriških centov sena in 86 metriških centov otave, ter 10 metriških centov ježne slame, katero se ima dostaviti do 12. septembra pred razstavni trg (Trabrennplatz).

Ponudbe se naj pošljejo najkasneje do 1. septembra t. l. razstavnemu članu gosp. dr. Erihu Klusemannu, posestniku v Hartu, pošta Strassgang.

Skupno delo.

Leto za letom se opaža, da se združuje v kmetijski družbi vedno več kmetovalcev, leto za letom napreduje število na novo pristopajočih članov. Število članov znaša danes že nad 10.000 in vendar je malo v primeri s številom kmetovalcev in sploh stanjem kmetovalcev na Štajerskem. Mnogo kmetov še je izven te organizacije, ki nočejo videti koristi, ki jo daje skupno nastopanje, ki nočejo pripoznati uspehov, ki jih je c. kr. štajerska kmetijska družba že dosegla. Gotovo je, da se morejo trajni uspehi doseči le s samopomočjo; zato pa naj vsakdo skrbi zato, da se družbi čim več članov kmetov pridruži.

Kmetijska družba podpira danes štajersko kmetijstvo na vseh koncih in krajih tako izvrstno in uspešno, kakor ne more tega storiti nobena druga organizacija. Štem da je zvezana z zvezo gospodarskih zadrug na Štajerskem, daje vsakemu svojemu članu prednost, da lahko skupno kupi, kar potrebuje in skupno proda, kar pridela. Delo, ki ga je družba odslej izvršila, je veliko, še večje pa je polje, ki je še neobdelano. Dela je še zelo mnogo, če hočemo izvesti in izpolniti vse, tako zelo upravičene želje naših kmetov.

A samo z združenimi močmi, če so vsi kmetovalci združeni v družbi, se nam bodo lahko izpolnile naše želje in upravičene zahteve.

Če pa hočemo to doseči, moramo opraviti še veliko delo, ki nas čaka. Vsi, centrala, podružnice in člani morajo delati na to, da pridobijo družbi vedno več novih udov. Na najboljši način bi

se zgodilo to, če bi vsi, podružnice in člani, pridno rabili ugodnosti, ki jih daje družba, in jih tako očitno kazali onim, ki stojijo še izven družbe.

Tukaj bi nam vzelo preveč dela, ako bi hoteli vse ugodnosti navesti; kolikor toliko so menda že tako vsakemu znane. Ali nekaj moramo posebno povdarjati, kar je naloga podružnic: Skupno delo v podružnici in skupno delo s sosednjimi podružnicami.

To je posebno dobro tam, kjer ima podružnica malo članov in torej ne more sama izvršiti kakega večjega podjetja. Taka podjetja bi bila: Skupno kupovanje ali prodajanje blaga, n. pr. umetnih gnojil, krme, žita, sena, krompirja, moke, sadja. Te reči bi se lahko skupno naročevale in pri tem bi se prihranilo mnogo izdatkov za vožnino. Posebno lepa misel zveze je ustanavljanje skupnih skladišč za umetna gnojila, gospodarske potrebščine, semena i. t. d. v okrožju podružnice ali za več podružnic skupaj v kakem kraju, ki ima ugodno železniško zvezo. Ta skladišča bi se dala potem vedno bolj širiti, kar se v Nemčiji že godi. Lepa misel je skupno prirejanje krajevnih razstav vseh gospodarskih pridelkov, skupno snovanje vodnih zadrug in zadrug za vporabo sadja. Važno je tudi, da dajejo podružnice potrebne in primerne nasvete osrednjemu odboru in stavijo predloge. Več očij več vidi.

Nadalje bi se moralo delovati tudi na to, da se podeljujejo vse podpore le s posredovanjem podružnic in kmetijske družbe, kar se godi v nekterih kronovinah, kjer oskrbuje to delo deželni kulturni svet. In pri nas izvršuje velik del njegovega dela in nalog ravno štajerska kmetijska družba.

Seveda se morajo vsi ti zgore stavljeni nasveti prikrojiti po krajevnih okoliščinah. Če se bo to zgodilo, potem bi se število združenih kmetov zvišalo in to bi bilo pred vsem za male in srednje posestnike dobro.

Loh.

Kaj po toči?

(Izviren spis.)

Vreme zahteva vsako leto žrtve, letos tu, drugo leto tam, ali tudi zapored v enem in istem kraju. Zlasti vinogradniki

s svojim dragoceno in trudapolno pripravljenim upom na dobro trgategv očutijo šibo toče najhuje. Vsak, ki je prenavljanji vinograda zadno moč žrtvoval, je računil za kaj prepotrebnege, da bode zvoneč vspeh svojega letošnjega truda porabil. No pride pa nekaj minut, v katerih se toča iz neba siplje in cel račun je temeljito zmešan. Neprijetno je, kmalo po toči priti v prizadeti kraj. Žalost in skrb sprejmeta došleca in samemu če tudi ne neposredno prizadetim se mora milo storiti, opazujoč ostanke več ali manj bogate letine.

Kmetovalec, posebno vinogradnik, mora pa žilav biti, saj ga stavi njega poklic v vedni boj z elementi. Če že ne more zaprečiti, naj vsaj slabe učinke kolikor moč poblaži. Ravno sedaj smo v dobi, ko toča pridno klesti, je že mnogo poklestila, pa še zna več. Primerno je torej sedaj v tej zadevi nekaj besed, zlasti za vinogradnike. Vinogradnik ima po toči dvojno skrb in sicer: 1. Rešiti kar se še da od iste letine rešiti. 2. Slab vpliv toče na trgategv prihodnjega leta kolikor moč omejiti. Ravno po taki nesreči se mora pokazati moža, nič obupati, temveč z podvojenimi močmi svojo zmožnost vporabiti. Najbolj nesrečen je isti, ki po uimi iz jeze ali obupa roke križem držeč prepušča vinograd samemu sebi.

Vsaka toča vzame precej letine. Navadno pa izgleda neposredno po toči vse še mnogo huje, kakor je v resnici. Marsikteri prizadet del rastline se še popravi. Saj se n. pr. opazuje, da se n. pr. jabolka, ki so do polovice odbita še popolnoma dobro razvijajo. Tudi zadete jagode grozdja se še dalje razvijajo, sicer pa slabeje zoré. Kjer je pa pecelj zadet, tam se navadno cel grozd posuši, ali pa vsaj slabo dalje razvije primerno stopnji poškodovanja. To vse se opazuje še le nekaj dni po toči. Rastline imajo sploh zmožnost zunanje poškodovanje precej dobro prenašati, ker hitro zaprejo zunanje rane z posebnimi uredbami. Seveda je to odvisno od obsežnosti poškodovanja. Toča škoduje le z vdarcem, ki povzroči vsmrtenje dotičnih delov. Čim bolj gosta je toča tem hujsi nje učinek. Baš najbolj gosta pada navadno toča, ki je nekaj nad grahovo debelostjo, take se je tudi najbolj bati. Toča pada le progoma, poškoduje v časih zelo dolge pa ozke proge. Najhujsé klesti v

središči, tako da je škoda ob eni progi zelo različna, v sredi navadno največja, ob robih pa če dalje bolj izginja. Bodisi pa poškodba taka ali taka, vedno vpliva več ali manj neugodno na celo rastlino. Vsled obilnih ran, odbitega ali raztrganega listja je rastlina več ali manj oslabiljena. Zaraščanje ran porabi mnogo plastičnih po delovanju listja in korenin nastalih snovi. Raztrgano in obtolčeno listje pa seveda ni popolnoma kos, niti svoji navadni nalogi še manj pa povišani. Korenine toča sicer ne poškoduje, a one so pa neposredno od listja odvisne. Okrepjene korenine pomagajo pa tudi obnemoglemu listju do nove moči, oziroma povzročajo istega nadomestilo. Saj vendar vsakdor ve, da ima vinograd, ki je dobro zagnojen in dobro prekopan veliko večje površje mnogo delavnejega temnozelenega listja. To obče znano dejstvo naj se v po toči poškodovanih vinogradih praktično izkoristi. Za krepljenje korenin pride po toči v prvi vrsti v poštev okolnost, da je zemlja čista plevela in rahla, toraj pridno okopavanje. Korist okopavanja je vendar pri vsih okopavinah, koruzi, krompirju i. t. d., tako očevidna, pri trsju se pa le premalo vpoštevata, kar stane velike izgube na pridelku. Baš od toče poškodovani vinogradi se morajo še pridneje okopavati nego drugi, ker tu se ne gre samo za to, rešiti kar mogoče še od istoletnega pridelka, še bolj se gre za to, da se vsaj za prihodnje leto kolikor mogoče velika rodovitnost osiguri. Vinogradnik naj nikoli ne pozabi, da skrbi za pridelek prihodnjega leta že z obdelovanjem letošnjega. Posebno še velja to za od toče poškodovane. Za krepljenje korenin ima velik pomen gnojenje. Komur moč, naj bi kmalo po toči trosil čilisoliter, kakih 100 kg na oral ali pa trsje z gnojnico zalival. Kdor tega že ne stori sedaj, naj močno poškodovane in znabiti itak oslabele trte vsaj v jeseni primerno zagnoji. Kje je rast itak bohotna, tam tega sicer ni treba, a to so redke izjeme. Na zdravem listju ki krepko asimiluje je mnogo ležeče. Listje rastlin ima tri važne naloge, in sicer asimilacijo, transpiracijo in respiracijo. Prva je najvažnejša, ker tvori nove snovi in je odvisna od površja zdravega zelenega listja do kterege pride dovolj svetlobe. Odvisna je ta deloma od transpiracije, ki vravnava toploto, dovoz snovi iz zemlje i. t. d. To vse vkup je pa zopet odvisno od delovanja korenin in zaloge, ktero najdejo iste v zemlji. Respiracija zopet vničuje deloma kar je asimilacija v skup spravila; ona je primerjati gorenju premoga v peči ali hrane v živalskem truplu, pogaja pa razne življenske procese v rastlinskem truplu. Če je ona večja nego asimilacija, tedaj je za rastlino slabo. Vse te tri funkcije morajo biti v pravem razmerju. V po toči poškodovani rastlini pa to ni tako. Asimilacija trpi, pomnoži se pa transpiracija, deloma tudi respiracija. Okopavanje, gnojenje i. t. d. to že nekoliko v boljše razmerje spravi. Pa nekaj drugega. Raztrgano listje nudi mnogo več prilike raznim škodljivcem, da se na njem nasele. Ni jim treba še le iskati pota v notranjnost. Peronospora toraj po toči sili posebno silno na trsje, ga škoduje tem hujše. Neposredni nesreči sledi

toraj še hujša posredna. Po toči treba toraj takoj zmes galice napraviti ter pridno škropiti, ohraniti od ostalega listja kolikor moč. Nekaj časa po toči se listje tudi še nekoliko obraste, saj zalistniki napravijo še novega listja, treba tudi to zelenje pred peronosporo varovati, toraj škropljenje za en teden ali 14 dni ponavljati.

Toča poškoduje ne samo listje in grozdje, šestokrat tudi mladike, ki so potrebne za prihodnje leto rez. Čim prej pride toča tim večjo škodo napravi v tej zadevi. Na že precej dozorelih mladikah vseka le rane, ki sicer nikoli popolnoma ne zacele in napravijo rožje od teh neporabno za grobanje, ključe i. t. d. Za prihodnje leto rez pa le ostane večinoma še dovolj porabnega rožja na izbiro, ki zna po primernem postopanju po toči tudi dovolj rodovito biti. Zgodnja toča pa poseka včasih večini mladik vršiče, tako da jim le nekaj očes ostane. To je zlo, ki ima zelo slabe posledice, ako tako trsje po toči v nemar pustimo, ki se pa lahko zelo popravi, če se postopa pravilno. Tako poškodovane mladike kaže prav na kratko, na čepke z enim očesom rezati, tako da požene po samo ena krepka mladika, mej tem ko bi jih sicer poveč slabih pognalo. Seveda je treba vse druge mladike opletiti in le nekaj n. pr. štiri takih čepkov pustiti. Če že istoletni up plava po vodi, je vsaj močno rožje za prihodnje leto osigurjeno. Imel sem premnogokrat priliko se prepričati, da je imelo tako postopanje celo še po v drugi polovici junija padli toči izvrstne vspehe, da je trsje, s katerim se je tako ravnalo, prihodnje leto obilo rodilo, mej tem ko je zanemarjeno tudi v drugem letu kaj klaverno ostalo. Seveda pa se ne sme s takim korenitim postopanjem človek prenačati, počakati je nekaj časa, da se učinek toče bolj spozna ter še le tedaj se gre po natančnem predvarku na delo. V vsakem slučaju je pa po toči poškodovano trsje proti zimski pozebi mnogo bolj občutljivo nego nepoškodovano, in to je tudi navadno vzrok, da je prihodnje leto trs manj rodovit, če tudi ni bilo mladje Bog si ga vè kako obtolčeno. Vinogradnik naj toraj smatra za najvažnejše sredstvo ohrambe prihodnjelne rodovitnosti zavarovanje rožja proti zimski pozebi. Zimska pozeba itak krči pri normalnih razmerah odveč rodovitnost in bi bilo zavarovanje trsja proti pozebi v mnogih legah itak redno potrebno. Oni, katerim je toča prizadela, naj pa to nikakor ne opuste. Da bi le enkrat naši vinogradniki opustili pred sodke proti zagrinjanju trsja z zemljo. Izgovori na prevelike stroške, nemogočnost višji trs z zemljo zagrniti i. t. d., pokazali bi se kot prazni, če bi se začele trte res enkrat zakopavati. Kjer se trte res zakaplejo, tam se uvidi ničevnost teh izgovorov. Res je, da prizadeva to nekaj malega več dela, a ne mnogo več, nego ena dobra kop. Pri sedanjih cenah vina že 1 hl s tem sredstvom prihranjenega vina vse stroške za 1 oral obilo poplača, a pri prav zagrnjenem trsu si prihranimo pa večinoma mnogo, mogoče tudi 30 in več hektolitrov na oralu.

Kdor je eno leto brez dohodka, ker mu je toča ves pridelek pobila, kdor je

toraj redna dela eno leto zaman opravljal, tistemu je seveda toliko huje, po toči potrebna pomnožena dela opraviti. Kdor nima denarja v rezervi, isti v svojem obupu celo stvar pusti v nemar, je tem bolj poškodovan. To je gotovo hudo in za marsikterege osodepolno. Takega boli, če se mu priporočajo sredstva, s katerimi naj omeji škodo, ki mu pa povzročajo nove velike stroške. Ker nam že ni dano, neizmerne elementarne sile krotiti, ker jim je vsak kmetovalec na milost in nemilost izroččen, treba je njih učinke vsaj po možnosti za posameznega oblažiti. Tu treba vzajemnosti, ker danes zadene labko to enega jutri drugega. Vzajemnost, glavni pogoj za uspešnost bojevanja kmetovalcev pram neugodnimi vplivi narave in družabnega življenja ima tudi v tej zadevi lepo polje. Lepo in pametno bi bilo, da se vinogradniki kolikor moč protistransko podpirajo. Ne mislim pa tako, kakor so se in se še včasih dandanes pogoreleci potujoči z bisago na rami z milodari podpirajo. Milodari so le nekako poniževalni in neenakomerni pa nezadostni. Vzajemnost naj bi se tu pokazala v kolikor moč splošnem zavarovanju, ki edino primerno razdeljuje prispevke. Najprimerneje in najboljše bi seveda bilo, da vzamejo upravne oblasti to v roko. Na to se tudi dela. Dokler pa pridemo tem potom do cilja, bode še marsikteri od toče prizadet vinogradnik moral stradati ali pa rodno mu grudo zapustiti. Nikakor ne kaže toraj le čakati na to kar se bode z časom od vnanje strani ponudilo, temveč treba tudi lastne pomoči iz lastnega nagiba kaj vkreniti. Lastna pomoč v tej smeri obudila bi zunanjo pozornost in razveljavila z dokazi marsiktere pomisleke. Z samopomočjo dalo bi se že mnogo storiti. Saj imamo dandanes precej vzajemnih zavarovalnih zavodov. Ti morajo pa za zavarovanje škode po toči visoke pristojbine zahtevati, kajti imajo premalo zavarovancev in te le v nekterih okoliščinah. V tem tiči velika nevarnost za zavarovalne zavode, kajti če slučajno toča ravno zavarovana mala okolišča hudo zbije, potem so tudi oni lahko proč. Zavarovanje proti toči mora imeti širneji obseg. Naj bi se toraj kmetovalci združili, si izbrali eno najboljših vzajemnih zavarovalnic, z isto se pogajali ter vsi pri njej svoje pridelke proti toči zavarovali. To združenje bi se menda najlažje izvršilo v področjih kmetijskih družb in bi bilo jako vmestno, da bi posamezne podružnice v tej zadevi pripravljale pot. Pri zborovanjih bi se dognalo koliko udov kaj misli na zavarovanje in bi se tako lahko s precej pozitivnimi podatki stopilo pred osredna mesta, ki bi lahko se naprej pogajala. Kmetijske družbe pa bodo gotovo svoje ude kakor običajno v vsakem oziru temeljito zastopale in tako se bodo odpravili marsikteri nedostaki, ki dandanes premnogo ljudi odvrača od zavarovanja. Delovanje v tej smeri je zelo nujno, kajti baš dandanes čuti vinogradnik, kterege dandanes obdelovanje vinograda mnogo več stane nego nekdanj in toča mnogo bolj klesti nego nekdanj. Dosedanjim nezavarovanim poškodovalcem pa ne more edino le odpis davka in pa znabiti majhna odškodnina v denarju mnogo koristiti. Pomagati

bi se jim trebalo nujno z posebno po toči še potrebnimi tvarinami, z galico in umetnimi gnojili, takoj po toči zlasti s čilisolitrom, na jesen še s fosfati in kalijevimi solmi, da spravijo svoje trje zopet k primerni moči.

V Mariboru, 17. julija 1907.

Ivan Bellé.

Vinogradnikova stelja.

Če si previden vinorejec sadi nov vinograd, potem lahko navadno tako uredi, da porabi za ta nov nasad samo najboljše lege; manj primerno zemljo pa prepusti za sadjerejo in pridelovanje krme, da potem ne trpi pomanjkanja krme pri hiši.

Vse drugačne skrbi pa dela vinorejcu stelja.

Ono malo slame, kar je pridelal v svojem gospodarstvu, mu služi za pokrivanje strehe in pa za krmo živini. Ker se v vinorodnih krajih pridelovanje žitnih vrst zaradi velikih delavskih plač navadno več ne izplača, ga še tem manj moremo priporočati za priskrbovanje slame.

Če tudi je to gospodarsko popolnoma nepravilno, vendar je vinorejec prisiljen, da rabi za nastiljanje lesno steljo.

Srečen je danes tisti vinorejec, ki še ima kak primeren večji gozd, v katerem najde potrebno listje za steljo.

Večina vinogradnikov pa navadno nima nobenega gozda ali pa ima samo kako za grabljenje stelje neprimerno mlado goščo. Uprave velikih posestev, posebno grajščinskih, imajo na jesen večkrat popolnoma v svojih rokah usodo vinorejca, posebno kar se stelje tiče. One odločajo navadno na jesen o tem, ali bo vinogradnikova živina po zimi ležala na stelji ali pa na golih tleh. Navadno je vsak manjši vinorejec prisiljen iskati si steljo v grajščinskih gozdovih.

Če je licitacija pozno nastavljena, še kupcu večkrat niti ni mogoče, spraviti kupljeno steljo pravočasno domu. Če je listje suho, zadostuje še ne premočen veter, ki ga lahko razmete in raznese na vse kraje. Ker so jesenski dnevi kratki, ker primanjkuje delavcev, ker so ceste po gozdih slabe in ker se mora kupec vedno bati, da se bo v jeseni vreme hitro obrnilo na slabo, pač lahko razumemo, da je spravljjanje stelje za marsikoga zelo neprijetno in precej drago.

V nekterih, posebno v vinorodnih krajih, stane voz stelje celo večkrat 10 K in še za ta denar se je nemore zadosti dobiti.

Ker so v vinorejskih krajih žage zelo redke, ne morejo vinorejci rabiti žaganja za steljo. To pomanjkanje pa je na dve strani škodljivo.

Uboga živina, ki mora vsled pomanjkanja stelje ležati cele mesece na mokrih tleh in v lastnem blatu, se pri tem gotovo ne počuti dobro in se ne zredi, če tudi jo primerno krmimo. Gnoj pa se ne more, ker ni stelje, pobrati in primerno shraniti, tako da imamo tudi pri tem škodo. Zato mora vsak previden vinorejec gledati, da si preskrbi kako drugo steljo.

Marsikdo priporoča za steljo suho prst, pesek; stvar se sicer zdi precej

praktična, a če si jo natančneje ogledamo in posebe še v praksi postane zelo nepraktična. Naši hlevi, posebno stari, so navadno zelo mokri; prst postane počasi prava žlojdra, tako da ne moremo več živine prav osnažiti. Vendar pa je prst za steljo, če je ne dajemo preveč pogosto, še vedno boljša ko čisto nič. Pač pa moramo pomisliti, da je prevažanje takega prstnega gnoja posebno težavno, ker je tak gnoj zelo težek.

Mati narava nam je sicer dala izvrstno steljo — šoto; kakor je znano, popije 1 kg suhe šote 12 l vode. Torej se skalnica posebno hitro izrabi in dušik, ki se v hlevi napravi, se popolnoma ohrani za gospodarstvo. Zakaj torej ne rabimo v večjem obsegu šote, ki bi bila vendar najboljša stelja.

V prvi vrsti bi bilo potrebno, da bi poskrbelo c. kr. poljedelsko ministrstvo, ki se peča mnogo z barji, za to, da bi kmetje lahko šoto dobivali ceneje za steljo.

Na drugi strani bi se moralo skrbeti za to, da se nastavi maksimalna vsebina mokrote, kakor je to navadno pri slabšem premogu. Dokler se to ne zgodi, mora vsak kupiti tudi mokro šoto in ne sme nič reči zato, k večjemu lahko po milosti trgovca dobi tako šoto za par kronic ceneje. In kar je dosegla industrija pri premogu, to se mora tudi posrečiti gospodarstvu, ki rabi šoto v ravno taki meri ko premog industrija. Tretjič pa se moramo skupno obrniti na c. kr. železniško ministrstvo, da poskrbi za to, da se bodo na vseh državnih in zasebnih železnicah znižale vozne cene za reči, ki jih rabijo kmetovalci v velikih množinah, n. pr.: šotna stelja, umetna gnojila, sadra, drenažne cevi, modra galica, vinogradno kolje i. t. d. Vagon šotne stelje stane od postaje Škofelca na Kranjskem 200 K, vozni in drugi stroški do Podplata 90 K, toraj podraži voznina šoto za 45 odstotkov; če kupimo sadro za gnojenje, jo podraži voznina celo za 50 odstotkov. Ker je ekselenca gospod železniški minister sam iz Štajerske doma, mu je naš gospodarski položaj in boj gotovo dobro znan, zato bo gotovo zastavil vse svoje moči, da bo skušal izpolniti našo prošnjo.

Prihodnji občni zbor štajerske kmetijske družbe daje vsem kmetijskim podružnicam ugodno priliko, da se pečajo tudi s to zadevo. Mi pa upamo, da se bo visokemu osrednjemu odboru posrečilo izpolniti tukaj izražene želje štajerske kmetijske družbe in njenih članov.

V Podplatu, januarja 1907.

And. Drofénig, kmet.

Iz razprav osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem

Seja dne 2. julija 1907. Začetek ob 10. uri predpoldne.

Navzoči so sledeči gospodje: Predsednik ekselenca Edmund grof Attems, prvi podpredsednik Henrik vitez pl. Plessing, drugi podpredsednik Janez Thunhart, zastopnik visoke vlade Henrik vitez pl. Hammer-Purgstall, zastopnik visokega deželne odbora prisednik deželne odbora Franc grof Attems in

11 članov osrednjega odbora. Zapisnikar je Sigmund Lutter.

Predsednik konstatira sklepčnost, pozdravi navzoče in naznani, da so svojo odsotnost opravičili sledeči gospodje člani osrednjega odbora: Ernst Binder, Kurt baron Ecker, Jožef Holzer, Jožef Lenko, ekselenca Janez grof Meran, Roman Neuper, Jožef Reitter, Fridrik baron Rokitsansky, Lev Zedlacher, Albert Zech in deželni veterinarski referent Edvard Januschke.

Zapisnik zadnje seje se da na razpolago v vpogled in potem se preide na dnevni red.

Točka 1. Poročilo in predlog govedorejske sekcije.

a) Komité za razstavo na graškem jesenskem sejmu. Poroča član osrednjega odbora Rudolf Dehne.

Poročevalec konstatira naprej, da se je doseglo s komitejem graškega jesenskega sejma popolno sporazumljenje. Po dogovoru poročevalca z ravnat. Keilom je prišlo od imenovanega komiteja obvezno pismo takoj po zadnji seji osrednjega odbora, v katerem se komité za graški jesenski sejem zavezuje, da sprejema vse pogoje, pod katerim priredi kmetijska družba razstavo živine na graškem jesenskem sejmu. To pa veže vsled sklepa osrednjega odbora z dne 11. junija t. l. tudi kmetijsko družbo, da mora prirediti na graškem jesenskem sejmu razstavo živine. Včeraj, dne 1. julija, se je torej v smislu vsega tega konstituiral izvrševalni odsek, v kterege so bili izvoljeni sledeči gospodje: ekselenca, predsednik štajerske kmetijske družbe, za predsednika, oba podpredsednika vitez pl. Plessing in Janez Thunhart pa za njegova namestnika.

Pri tej seji sta zastopala komité graškega jesenskega sejma gospoda ravnatelja Keil in Springer. Gospod ravnatelj Keil je naznanil, da bo vsled sklepa z tvrdko Elsinger na Dunaju šotorjev hlev po predloženem načrtu (dolg 80 in širok 12 m) z vso notranjo opravo pripravljen za vsprejem razstavljenе živine. Sporazumljenje se je doseglo tudi v tem, da bo tvrdka Elsinger na Dunaju vso notranjo opremo uredila po načrtih, ki sta jih predložila ravnatelj Schuppli in nadinžener Schwarz.

Nato so se člani osrednjega odbora posvetovali o številu razstavljenе živine, in koliko glav se naj razstavi v posameznih kolekcijah štajerskih deželnih plemen. V imenu govedorejske sekcije je stavil zastopnik ravnatelja Schupplija, gospod zadružni inštruktor Schneider, določene predloge.

Živinorejska sekcija se je s temi predlogi natanko pečala in stavi sledeči predlog, ki ga priporoča osrednjemu odboru, da ga sprejme.

1. Število vseh razstavljenih goved se z ozirom na velikost prostora, ki je na razpolago zviša od 100—120.

2. Posamezne deželne pasme se razstavijo v sledečih zbirkah: 50 glav murdolske, 22 glav pingavske, 21 glav marijadvorske, 17 glav muricodolske in 10 glav lisastega gorskega goveda. Skupno torej 120 glav.

Naloga izbere se je poverila gospodu ravnatelju Schuppliju.

3. Na letošnji razstavi se more razstaviti le živina zadrug iz zgornje Štajerske. Vsaka zadruga, ki ima živino, vredno, da se razstavi, ima pravico, jo poslati na razstavo.

4. 50 glav murodolske živine se razstavi kot zvezina zbirka, če pristopi živinorejska zadruga v Knittelfeldu še pravočasno murodolski živinorejski zvezi, ki šteje 11 plemenskih zadrug. Zato se ji naj pošlje tozadevna prošnja. Če se zadruga v Knittelfeldu ne odzove tej gotovo upravičeni prošnji, potem sme zveza razstaviti le 42 glav murodolske živine, tako da lahko zadruga v Knittelfeldu razstavi 8 glav.

5. Gospod ravnatelj Schuppli se nujno prosi, naj s pomočjo zadržnega inštruktorja gospoda Schneiterja in članov komiteja, ki so doma iz zgornje Štajerske, takoj začne izbirati primerno živino in naj prevzame odgovornost, da se bo pravočasno nabralo zadostno število goved, ki bodo res primerna za razstavo.

6. Gospoda ravnatelj Schuppli in nadinžener Schwarz sta nujno prošena, naj že v prihodnjih dneh oddasta načrte glede notranje ureditve razstavinega prostora komiteju graškega jesenskega sejma.

Predlogi se sprejmejo:

b) Poročilo o licenciranju bikov ki so jih izvršili okraji v letu 1906.

Za Spodnje Štajersko je že prej poročal g. potovalni učitelj M. Jelovšek, ki stavi z ozirom na skušnje pri premiranju bikov sledeči predlog:

V bodoče naj se gleda na to, da se snuje vedno več bikorejskih zadrug, kar bo tem lažje, čim bolj se bodo vsa popoklicana društva oprijela tega dela. Predlog se sprejme.

Ker je gospod ravnatelj Schuppli uradno zadržan in se ne more seje udeležiti, odpade za danes poročilo iz Zgornje Štajerske.

Za vshodnještajersko lisasto govedo poroča član osrednjega odbora Adolf Czeicke glede leta 1906. Iz njegovega poročila navedemo tukaj samo sklep:

V 6 okrajih (Fehring, Feldbach, Fürstenfeld, Gleisdorf, Hartberg, Weiz) se je prignalo: 596 bikov, licenciranih je bilo 452, nelicenciranih 144 (25 od sto); po pasmi je bilo 369 glav lisaste pasme, 113 glav navadne, 35 pingavske, 17 mešane pingavske, 61 glav na marijadvorske, murodolske in muricodolske pasme.

Slednjič se sklone, da se bo skušalo na distriktno načelnike severovzhodnih krajev vplivati v sledečem smislu:

1. Pri licenciranju naj postopajo zelo strogo in natančno, ker se bo samo na ta način dala v nekterih okrajih povzdigniti živinoreja.

2. Gospodje distriktni načelniki v okrajih Hartberg, Gleisdorf in Weiz so prošeni, naj v vsakoletnih zapisnikih o licenciranju bikov zaznamujejo po pasmah število prignanih in licenciranih bikov, da se bo vedelo, koliko dobrih plemenskih bikov je v rabi v Vzhodnji Štajerski. Ta navada obstaja že v okrajih Fehring, Feldbach in Fürstenfeld. Predlogi se sprejmejo.

c) Prireditvev gospodarske in obrtne razstave v Ljubnem leta 1910. Poroča drugi podpredsednik gosp. Janez Thunhart. Poročevalec govori zelo obširno o tej zadevi in stavi sledeči predlog: Ker se pričakuje, da bo denarno vprašanje rešeno in ker bodo pripomogle k razstavi posamezne podružnice, obrtne zadruge, zastopniki logarstva in industrije, se v principu odloči osrednji odbor kmetijske družbe za sodelovanje.

Predlog se soglasno sprejme.

d) Poročilo in predlog glede vprašanja o soli. Po predlogu 55. občnega zbora družbinega slede predlogi posameznih podružnic:

Predlog podružnice Kumberg: „C. kr. kmetijska družba naj se obrne do finančne oblasti z odločno zahtevo, da naj oddaja uprava solin v Auseju večje množice soli v grudah, ki je za potrebe kmetijstva bolj primerna, ko nepriljubljena sol v kockah.“

Predlog podružnice v Mureku. „Osrednji odbor naj poskrbi, da se bodo lahko dobile poljubne množine soli v grudah in da ne bo treba pri tem jemati soli v kockah.“

K tem predlogom predlaga član osrednjega odbora gospod Jožef Kappel: Ker so se vsi koraki, ki jih je družba storila pri c. kr. finančnem ministrtvu do malega izjalovili, naj družba pošlje obširno in dobro utemeljeno spomenico državnemu zboru.

Predlog se sprejme.

e) Poročilo in predlog glede ravnanja z mlekom pri preiskovanju živil. Poroča član osrednjega odbora gospod Klammer.

Poročevalec omeni z ozirom na poročilo sekcije, ki ga je podal g. Fritz, da se je že poskrbelo za to, da se za hrano neporabno ali nevarno mleko uniči, kar je razvidno iz dopisa, ki je došel od c. kr. namestnije.

f) Poročilo glede varovanja dobrih dojnih in plemenskih krav.

Član osrednjega odbora Adolf Czeicke prečita predlog gospoda poročevalca Schneiterja in svoj dodaten predlog:

Zahteve, da se naj dobre dojne in plemenske krave ohranijo, so v zvezi z odredbami glede splošne povzdige naše domače živinoreje. Da se da pri navadnih domačih plemenih doseči še več mleka, to je dovolj jasno in prej dokaz za to potrebo ko proti. Pač pa se naj dobro premisli, kako se naj na lahek in cen način dobijo in vzgojijo pasme, ki bodo dobre za molžo in pleme. Zato se mora delati na to, da se bo dala kmetom prilika, da se bodo lahko poučili o vseh teh stvareh. Predlog stavi v tej stvari sledeče naloge:

1. Naj se uvede primeren način, po katerem se bo določila zmožnost za dobro molžo, pred vsem pa se naj pri rodovnikih pazi na to, kateri biki so sposobni za to, da je njihovo potomstvo dobro za pleme in molžo.

2. Naj se uvedejo posebne, dodatne nagrade za živali, o katerih se da dokazati, da so iz krav, ki so dajale mnogo mleka. Tudi se naj uvede dveletni rok za licenciranje, kakor ga predlaga član osrednjega odbora Edvard Czeicke. Odmolžene krave, ki ne dajejo več do-

volj mleka, se navadno potem, ko so jih brezvestni špekulanti izrabili, porabijo v to, da se podredijo in prodajo mesarju. Za plemenjenje pa niso več porabne, ker so na zdravju oškodovane, ker so zelo sprejemljive za razne bolezni, posebno za tuberkulozo in ker jih mnogo postane jalovih.

Sirarne in odmolže lahko večkrat zelo ugodno vplivajo na to, da postane pleme boljše in imajo tudi velik vzgojevalen pomen. O vplivu odmolže na domačo živinorejo pa se bo mogla izreči še le tedaj končna sodba, ko bomo vedeli, v kakem obsegu se vrši; šele tedaj se bo lahko proti njej tudi kaj primernega ukrenilo. Posebno dobro sredstvo za odmolžo je rezanje krav. Dokazano je, da dajejo krave, katerim je jajčnik izrezan, do dvakrat tako dolgo isto množino mleka. Na ta način bi za odmolžo ne rabili toliko krav. Torej bi za sedaj lahko priporočali, da se ukrene sledeče:

1. Naj se vrši anketa ali štetje živali o vprašanju, ali je odmolža zelo razširjena in v kakem razmerju je do plemenske vzreje. Če se to vprašanje potrdi, potem se naj takoj ukrenejo potrebne postavne odredbe, da se mora vsako leto živina šteti in naj se pri tem ozira na rezultat.

2. Naj se odpošljejo živinozdravniki v Švico in na Dansko, kjer je rezanje krav že praktično v rabi, da se tudi tega naučijo. Dalje se naj vpliva na to, da se bo ovarijotomija poučevala tudi na dunajski živinozdravniški šoli.

3. Naj se pomnoži število ogledovanj živine na ta način, da se bodo vršila vsako drugo leto. S pogostim premiranjem se bo plemenska živina kmetovalcev navezala na domačo zemljo.

Kar se tiče denarnih sredstev, ki bi bila v to potrebna, da se omogoči večkratno premiranje, se sklone, stopiti glede tega vprašanja v zvezo s c. kr. poljedelskim ministrtvom, visokim deželnim zborom in posameznimi okraji.

Predlog se sprejme.

g) Poročilo o zavodu za vporabo živine, ki se je osnoval na Dunaju.

Poročilo, ki ga je v sekciji podal deželni potovalni učitelj gospod Martin Jelovšek, prečita gospod poročevalec Rudolf Dehne in stavi na to sledeče predloge:

1. Ustanovitev tega zavoda, ki se je zgodila v okviru zadružne zveze na Dunaju, se pozdravlja.

2. Za izvolitev v oskrbnitvo tega zavoda mora družba imenovati jednega člana.

Predlogi se sprejmejo. Nato se vrši volitev družbinega zastopnika, pri kateri odpade od 13 oddanih glasov 12 na gospoda člana osrednjega odbora, Adolfa Czeicke. Ker je s tem izvoljen, izjavi, da sprejme izvolitev in da se bo po svojih močeh trudil, da bo delal za dobro stvar.

h) Okrajni zastop v Laškem prosi, naj se podpira načrt, da se o priliki ogledovanja goveje živine, ki se vrši dne 3. septembra tega leta na Laškem, vrši tudi ogledovanje svinj.

Prvi podpredsednik gospod vitez pl. Plessing podpira to prošnjo, ker je tukaj reja žlahtnih plemenskih svinj zelo razširjena in za ves okraj velikega pomena. Da se omogoči priložnost ogledovanja zboljšanih svinj, predlaga poročevalec, naj se podeljevanje kolajn in zneskov v denarju omogoči le pod pogojem, da se morajo na ogledovanje prignati ne le subvencionirani merjasci okraja, ampak zbirka svinj iz plemenskega vzrejališča, ki je ima c. kr. kmetijska družba pri gospe Ani Drolz v Laškem. Na ta način bi se omogočilo vsem, tudi širšim krogom, da se prepričajo o prednostih žlahtne plemenske reje svinj.

Z ozirom na to predlaga poročevalec:

a) Naj se izposlujeta dve srebrni in dve zlati državni kolajni; b) naj da družba 2 srebrni in 2 bronasti kolajni; c) naj se porabi za nagrade 120 K iz državne in deželne podpore za svinjereje.

Predlog se sprejme skupno z dodatnim predlogom, ki ga stavi član osrednjega odbora gospod Uzeicke, naj se udeležijo tudi domači svinjerci s svojimi merjasci razstave.

Nadalje se sklone, da se izvolijo za goveda in svinje posebni razsojevalci, oziroma, da se sestavi razsodišče za razstavljene svinje še le potem, ko bo ogledovanje goveje živine končano. K temu razsodišču naj se pritegne še 1—3 člani komitéja za povzdigo svinjereje.

Tudi ta predlog se sprejme.

3. Poročilo in predlog odseka za perutnino.

Gospod predsednik prečita pismeno opravičilo gospoda poročevalca barona Eckerja in objavi potem zapisnik zadnje seje perutninske sekcije.

Če se dobi za leto 1907. izprošena državna podpora 11.500 K, od ktere odpade 1500 K radvanjskemu društvu, bi predlagala sekcija za perutnino, da se ostalih, 10.000 K porabi na sledeči način:

Podpora prvemu štajerskemu perutninskemu društvu 1500 K, podpora društvu za varstvo in rejo živali v Mariboru 2200 K, podpora za rejo sulmtalske perutnine, razdeljevanje jajec za nasad in plemenskih kokoši 1200 K, podpora in ustanavljanje plemenskih postaj v Sulmini dolini, plemenske živali in doneski za postavljanje staj za perutnino 1000 K, potavalna predavanja, perutninski tečajji, posebno na plemenski postaji v Mariboru in drugod, pred vsem s tem namenom, da se pokaže velika vrednost pastnih gnezd in stipendije 3100 K, za različne izdatke razpoložnina za družbo: n. pr. za podpore pri razstavi na Dunaju, oglase podpore za potovanja i. t. d. 1000 K; skupaj torej 10.000 K.

(Konec sledi.)

Zborovanja podružnic in krajnih društev.

Videm. (Vabilo.) Kmetijska podružnica na Vidmu priredi prihodnje svoje poučno predavanje v nedeljo dne 1. septembra t. l. ob 3. uri popoldne v šoli v Artičah. Predaval bode na tem zborovanju g. potovalni učitelj M. Jelovšek o umni živinoreji. Vsi

udje podružnični, pa tudi drugi posestniki se opozarjajo na to zborovanje in vabijo, naj se ga udeležijo v čim največjem številu. — Drugi dan, to je v pondeljek, 2. septembra pa bode g. Jelovšek ob šesti uri zjutraj v Podjedovi gostilni na Vidmu predaval o kopunarstvu ter tudi praktično razkazoval, kako je peteline kopuniti. Tega pouka se naj udeležijo zlasti gospodinje, ki naj prinesejo s seboj po dva tešča petelinčka. Perutninarstvo je tudi za naše kraje velikega gospodarskega pomena; a treba je, da tudi v tej panogi kmetijstva napredujemo ter si tako dohodke zvišamo.

Dr. M. Schmirmaul, J. Knapič,
predsednik. tajnik.

Št. Ilj v Slov. gor. Podružnično vodstvo naznanja vsem članom in drugim sadjerejcem, da je podaljšalo termin za naročevanje žičnatih mrež za varstvo dreves do najpozneje 25. avgusta t. l. Na poznejše priglasbe, oziroma naročila se vodstvo ne bode moglo ozirati.

Vodstvo podružnice.

Šmihel nad Mozirjem. Kmetijska podružnica bo priredila dne 18. avgusta potovalno predavanje predpoldne na Rečici popoldne pa v Mozirju. Člane in nečlane vabimo k mnogobrojni udeležbi. Na predavanjih bode govoril g. potovalni učitelj Fr. Goričan.

Iz podružnic in krajnih društev.

St. Jurij ob juž. žel. Kmetijska podružnica je priredila 23. junija t. l. v gostilni Černovšek zelo dobro obiskano zborovanje. Zborovanje je otvoril načelnik podružnice gospod cesarski svetnik dr. Gustav Ipavic. Pozdravil je deželnega potovalnega učitelja, gospoda Martina Jelovšeka in navzoče kmete in kmetice ter dal gospodu Jelovšku besedo. Ta je govoril zelo poučno o svinjereji in perutninarstvu; nato se je razvil prav živahen razgovor. Gospod Jelovšek je s svojim predavanjem posebno ustregel navzočim kmetičam. Obljubil je tudi, da bo tekom meseca avgusta zopet prišel v Št. Jurij in da bo takrat predaval o reji kopunov, ker se je vzelo z velikim veseljem na znanje. Bodi mu tukaj izrečena prisrčna zahvala. J. Drogenik.

Videm. (Kmetijska podružnica.) Priznati se mora, da naša mlada podružnica pod spretnim vodstvom svojega predsednika g. dr. Schmirmaula kaj marljivo deluje. Poročati mi je danes kar o treh zborovanjih. Dne 14. aprila t. l. se je vršil na Vidmu občni zbor, pri katerem je g. predsednik kot poslanec podružnice poročal o letošnjem občnem zboru c. kr. kmetijske družbe v Gradcu. Poročilo se je vzelo z zahvalo naznanje. Nato je govoril g. Bellé o vinarstvu in sicer o pravilnem obrezovanju trt, kako se je ubraniti pomladanske pozebe in kako je treba vinograd okopavati, gnojiti in škropiti. Dotaknil se je tudi sadjereje ter govoril o gnojenju in škropljenju sadnega drevja.

— Dne 12. maja pa se je vršilo poučno predavanje g. Belleta na Sromjah. To zborovanje je bilo zelo dobro obiskano. Z velikim zanimanjem so poslušalci sledili poljudnemu govoru splošno znanega strokovnjaka. Razlagal je to pot obširno o gnojenju vinogradov s hlevskim in

umetnimi gnojili ter povdarjal pri tej priliki tudi veliko važnost dobrih travnikov; čim več krme bomo pridelali, tem več gnoja bomo imeli za svoja polja in vinograde. G. učitelj nam je tudi razlagal, kako se naj trs opleva, t. j. kako se naj nepotrebne mladike odstranijo ali prikrasujejo, da bode sad lepši in ostali les močnejši. Ostalih mladik ne kaže prehitro prikrajšati, dokler je še nevarnost, da pride toča. Slišali smo tudi, kako je vinograde škropiti, da bode vspeh dovoljen (trikratno škropljenje zadostuje, ako se vrši dobro in o pravem času, več kakor 1 kg galice na 100 l vode je potrata), ter kako naj postopamo s trsom, če pride toča. Končno je govoril g. Bellé še o zatiranju škodljivcev sadnega drevja (sicer ne bo letos pri nas nič sadja) ter odgovarjal na razna stavljenja vprašanja. — Tretje učno predavanje se je vršilo dne 9. junija zopet na Vidmu. Žal, da je bila udeležba precej pičla, zlasti smo pogrešali veliko videmskih kmetov, ki so tudi člani podružnice. Došlo pa je veliko poslušalcev iz rajhenburške županije. Predaval je g. potovalni učitelj M. Jelovšek o reji svinj. Da bi se povzdignila ta za naše Posavje toli važna panoga kmetijstva, je priporočal kmetom, naj se združijo po vaseh (kakih 20 skupaj) ter naj vzajemno delujejo. G. Jelovšek je nadalje govoril o lastnostih dobre plemenice, kako se ista vzredi in kako je postopati s plemenicami, da nam svinjereja da čimnajveč koristi. Grajal je tudi razne napake, ki se sedaj še vrše pri svinjereji, ter obljubil, da bode prihodnjč o tej važnej točki nadaljeval. Meseca septembra priredi podružnica praktične kletarske tečaje in sicer na Sromjah v kleti g. Janiča na Zdolah v kleti g. župnika Šobata in na Vidmu v kleti g. dr. Schmirmaula. Tečaj bode trajal vsakokrat po en dan ter bode g. Bellé teoretično in praktično razpravljaj o pravilnem kletarstvu. Naši vinogradniki se že sedaj opozarjajo na to važno prireditev. Ako nam letos toča prizanese, bomo imeli v obče dobro trgateg in izborna kapljico, kajti grozdje je do sedaj lepo in zdravo, vreme pa jako ugodno. J. K—č.

Izveček iz poljedelskih poročil.

Da, da, vročina! Če me je kdo v preteklem vročem poletju vprašal:

Kaj bi, posebno pri delu na polju, proti hudi žeji storil, tedaj sem mu priporočil, kar s tem vsem mojim bralcem priporočam; poskusil je in se mi zahvalil za dober svet in se nadejam, da bode marsikteri bralec teh vrstic, čeprav samo v mislih, storil isto, ako poskusi sam.

Vzemi, sem mu rekel, 1 liter vode, primešaj ji jedno polno žlico, približno 15—20 gramov „Frankovega“ pridatka h kavi, kterege ima tvoja žena itak v kuhinji, in kuhaj to dobrih 5 minut, potem postavi ta prevretek na stran za 5 minut da se sčisti, na to pa odliv prevretka postavi v klet da se shladi (če ti bolje ugaja, lahko prideneš nekoliko sladkorja) in ga vzemi potem v steklenici s seboj na polje. Najbolje je, če steklenico zagrebeš na kakem senčnatem prostoru, potem bode ta okrepujoča pijača ostala dolgo časa hladna.

Ako si žejen, popij precejšnji požirek tega mrzlega „Frankovega“ prevretka in čudil se bodeš, da te žeja ne bode zopet nadlegovala dolgo časa.

„Frank“ torej ni samo najboljši pridatek h kavi, ker kot tak je itak splošno poznan, temuč tudi prav primerno sredstvo za žejo. 209—3

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.

Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Poročilo o stanju pridelkov, ki ga daje zavod za vporabo sadja pri zvezi gospodarskih zadrug po stanju v začetku julija 1907.

Kakor se vidi iz sledeče tabele, ki je sestavljena po natančnih podatkih, bo splošno letošnji pridelek sadje na Štajerskem zelo neugoden, kajti le črešnje in grozdje bo dalo v onih krajih, kjer se ta sadež ravno prideluje.

Vzrok tega slabega pridelka so posledice zadnje zime, ki je bila ne le zelo dolga, ampak v nekterih krajih tudi tako zelo ostra, da je popolnoma uničila upanje na dober pridelek.

Posebno hudo se je godilo breskvam, marelicam in laškimi orehom, dalje tudi onim trsnim sortam, ki imajo močen stržen, posebno onim, ki so ležale bolj v nižini.

Pri slivah in črešnjah niso bile posledice ostre zime tako hude; pri slivah se najdejo posledice le na nekterih krajih.

Zato se mora iskati neuspeh bolj v neugodnem, deževnem vremenu, ki je nastopilo ravno med cvetom in cvetje uničilo.

Najvažnejšim sadežem, jabolkam in bruskam, ni ostra zima ravno škodovala; zato je neugodno vplivalo nanje deževno vreme, ki se je pojavilo ravno med cvetom in razni škodljivci, ki so tudi nastopili ob tem času. Sicer so jabolke in hruške zelo dobro prezimile in spomladi pokazale veliko število lepih popkov.

Posebno v onih krajih, kjer lani ni bilo mnogo pridelka, je bilo mnogo cvetja in v onih, kjer je bil pridelek lani zelo ugoden, je bilo letos manj cvetja. Vzroki za to so jako umljivi.

Škoda je naredila huda zima najbolj pri kanadskih rajnetah; hruškam so pezele nekatere bolj občutljive sorte. Sicer pa je hrušek mnogo več ko jabolk.

Med sočnimi hruškami se je pokazala kot najbolj trpežno Weilerjeva, Rumeltska pa je nasproti temu nekaj trpela.

Cvetje bi se plošno dobro in ugodno razvijalo, samo čas je bil zato prekratek, ker se je vreme nagloma prevrglo in je motil dež.

Glavni vzrok za to, da bo letos pridelek pri jabolkah in hruškah manjši, tiči v prvi vrsti kakor posnemamo iz poročil, ki so nam došla iz raznih krajev, tiči v tem, da so se v veliki množici pojavili razni škodljivci, ki so po nekterih krajih naredili več škode, ko cela dolga in ostra zima.

Proti suši, mōči, toči se kmetovalec ne more vbrantiti škode; za to pa bi naj delal s tem večjim naporom in vsemi sredstvi zoper različne škodljivce, ki jih lahko zatira.

Danes je že vsak vinorejec prepričan, da je škropljenje trsov potrebno in koristno in iz tega ima tudi velik dobiček. Žalibog pa je danes še veliko število sadjerejcev, ki ne storijo prav nič zoper različne nevarne škodljivce, ki se pojavljajo leto za letom in ki večkrat uničijo cele nasade.

Sploh bi bilo za posestnike zelo koristno, če bi se malo več brigali za svoja drevesa in jih malo bolje oskrbovali, kajti sadjereja je ravno tam, kjer se vinoreja ne more ravno uspešno vršiti, velikanskega pomena. Seveda mora biti sadjereja pametna, če hočemo ž njo kaj doseči.

Ravno naša štajerska dežela je na glasu zaradi svojega dobrega sadja; štajersko sadje se je še na vsakem trgu dobro plačevalo.

Urad za vporabo in vnovčenje sadja pri zvezi gospodarskih zadrug na Štajerskem si je stavil nalogo, z obširnim posredovanjem pri štajerskih sadjerejih izdajati od časa do časa seznamke, kje se sadje rabi, da bi se lahko prodalo ali kdo bi ga rad prodal. To se bo zgodilo popolnoma brezplačno in sploh bo zveza vedno delala na to, da po možnosti podpira interese štajerskih sadjerejev.

Ker tudi v drugih kronovinah ne bo ugodnega pridelka, ravne tako tudi v inozemstvu ne, n. pr. v Nemčiji, na Holandskem, v Švici in na Francoskem, bo povpraševanje za sadjem zelo veliko, kar se že sedaj opaže. Zato prosimo vse štajerske sadjereje, naj nam kmalu naznani, kako in koliko bo pri njih sadja.

Kraj	P r i d e l e k								
	Jabolk	Hrušek	Češpelj	Sliv	Marelic	Breskev	Črešenj	Orehov	Grozdja
1. Anižka dolina	majhen	pod srednj.	jako majh.	jako majh.	jako majh.	jako majh.	majhen	jako majh.	nič
2. Gor. Mur. dol.	pod srednj.	"	majhen	majhen	"	"	pod srednj.	majhen	"
3. Muričina "	srednji	"	"	jako majh.	nič	nič	"	nič	"
4. Bistričina "	"	srednje dober	"	"	jako majh.	majhen	srednje dober	pod srednj.	majhen
5. Raabina "	pod srednj.	srednji	pod srednj.	majhen	majhen	jako majh.	srednji	majhen	"
6. Graška "	"	"	"	"	jako majh.	"	"	"	"
7. Lipniška "	"	"	pod srednj.	"	"	majhen	"	pod srednj.	pod srednj.
8. Spod. Mur. "	majhen	majhen	majhen	"	"	"	pod srednj.	majhen	"
9. Dravina "	"	pod srednj.	pod srednj.	pod srednj.	majhen	"	srednje dober	srednje dober	"
10. Savinjska "	"	"	"	majhen	"	srednji	dober	dober	srednje dober
11. Savina "	pod srednj.	"	"	"	"	"	srednje dober	srednje dober	dober

II.

Ustanovitev prodajne zadruge za kmetovalce v graški okolici.

Dne 11. julija 1907 se je vršila v salonu na vrtu hotela „Erzherzog Johann“ v Gradcu seja delovnega odseka za ustanovitev prodajne zadruge za kmetovalce graške okolice, ki jo je sklical gospod graščak Rihard pl. Regner iz Baltahofa pri Kumbergu. Zborovanja so se razen poklicanih še udeležili gospodje Jožef Regula, posestnik v Maria Trostu, N. Reyer, posestnik ravnotam, Dr. Erik Klusemann, graščak na Hartu pri Strassgangu, Jurij Lederer, posestnik v Kalsdorfu; nadalje gospodje: ravnatelj Kolaček gospodarske zimske kmetijske šole v Andritzu, Dr. Edvard Hotter, ravnatelj deželnega preiskuševališča v Gradcu, baron Rokitansky, graščak v Laubeggu, Artur pl. Goeben, graščak pri Sv. Gotardu, Emil Freiberg, tvorničar v Zettlinga in zastopnik zveze gospod Maks Ott.

Potem ko je gospod Rihard pl. Regner temeljito in natanko razložil vzroke, ki govore za ustanovitev take zadruge in njen namen, se je soglasno sklenila ustanovitev prodajne zadruge pod firmo: „Zadruga kmetovalcev iz graške okolice za vnovčenje kmetijskih produktov v Gradcu, r. z. z o. p.“ Nato se je razpravljalo še o različnih zadevah, ki se tičejo te zadruge. Zveza gospodarskih zadrug

je bila naprošena, naj naredi pravila; navzoči zastopnik zveze je to drage volje sprejel.

Ustanovitev take zadruge za graško okolico odgovarja gotovo splošni potrebi; želeli je samo še, da se ta misel kmalu oživetvori. Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem, ki podpira po možnosti domače združništvo, upa, da bo novoustanovljena zadruga ustregla nele producentom, ampak tudi konzumentom in da bo na ta način plodonosno delovala.

III.

Društvo za zavarovanje konj v političnem okraju Ljubno (Gor. Št.)

Dne 28. junija 1907 se je vršila v družbinem domu peta odborova seja za mesec junij, pri kateri so se obravnavale sledeče stvari:

a) Zapisnik zadnje odborove seje z dne 31. maja 1907, se odobri.

b) Naznanijo se dopisi, ki so društvu došli do 28. junija t. l.

c) Za konja, ki je poginil na krču in bil zavarovan za 700 K, se pripozna v pravih določena zavarovalnina 80 odstotkov, to je 560 K.

Istočasno je sklenil odbor poslati c. kr. namestniji vlogo, ali in pod katerimi pogoji se sme uživati meso konjev, ki so poginili vsled krča.

d) Prošnji tajnika gospoda Antona Kedzerskega zaradi nedeljskega počitka se ugotovi na ta način, da so nedelje od

15. junija do 15. septembra proste, vendar se mora za to vsako leto prositi.

Istemu se tudi dovoli za neko informacijsko potovanje podpore 20 K.

e) Vzame se na znanje, da so zavarovani konji na planinah, kamor so jih zagnali na pašo.

f) Sklenjene in dobljene zavarovalne police družbe zoper strelo in ogenj se vzamejo na znanje.

g) Naznani se stanje zavarovanja, ki se vzame na znanje.

Dne 31. maja 1907 je imelo društvo: 122 članov iz 19 občin s 357 konji v zavarovalni vrednosti 219.110 K.

Tekom junija je:

1. prirastel 1 novi član, 7 konjev v zavarovalni vrednosti 5600 K.

2. odpadlo:

a) po prodaji: 2 konja v zavarovalni vrednosti 1200 K;

b) vsled pogina 1 konj v zavarovalni vrednosti 700 K;

c) v mesecih marec, april, maj so poginili 4 konji s 3400 K zavarovalne vrednosti.

Tako pripada društvu dne 28. junija 1907: 123 posestnikov iz 19 občin s 357 konji (med njimi je 1 mulec) v zavarovalni vrednosti 220.610 K. (Za mulca med temi 250 K);

d) v prihodnje se vršijo odborove seje vedno prvo sredo v mesecu $\frac{1}{4}$ 11 predpoldne v društvenih prostorih, Ljubno, (Langeasse 88) v nekdanji dekliški meščanski šoli.

IV.

Zapisnik

VII. rednega zborovanja „Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem“, ki se je vršilo 6. junija 1907 ob 11. uri predpoldne pod predsedstvom načelnika nadzornega sveta, ekscelenca deželnega glavarja Edmunda grofa Attemsa v deželnem dvorcu štajerskem v Gradcu.

(Nadaljevanje.)

3. Znesek 5.000 K se doda specijelnemu fondu za zgube pri denarnem prometu.

4. Ostanek 4.450 K 26 v se doda splošnemu rezervnemu fondu.

Iz izkazanega dobička blagovnega oddelka se porabijo sledeče svote na sledeči način:

1. Znesek 2.500 K se porabi v pokritje prve polovice štipendije za starostno zavarovanje zvezinih uslužbencev.

2. Znesek 6.000 K se nakaže k posebnemu rezervnemu fondu za izgube pri blagovnem prometu.

3. Ostanek 4.238 K 24 v se porabi za splošen rezervni fond.

Predsednikov namestnik otvori o poročilu in predlogu nadzorstvenega sveta debato.

Gospod Franc Haiger iz Gröbminga predlaga, da se vzame poročilo nadzorstvenega sveta na znanje in da se predlogi nadzorstvenega sveta v polnem obsegu sprejmejo.

Predsednikov namestnik konstatira, da se krije predlog gospoda Franca Haigerja popolnoma s predlogom nadzorstvenega sveta in dá predlog in poročilo nadzorstvenega sveta na glasovanje.

Poročilo nadzorstvenega sveta in predlogi, ki jih stavi, se soglasno sprejmejo.

Potem prevzame predsednik zopet predsedstvo.

5.

K peti točki dnevnega reda: „Določitev višine letnih doneskov članov in režijskih doneskov za blagovni promet“ podeli predsednik zastopniku zveze besedo.

Zvezin zastopnik naznani, da ima le letno zvezino zborovanje pravico, določiti višino letnih doneskov članov in določiti režijske doneske pri blagovnem prometu. To je določeno v točki 27 zvezinih pravil.

Sedaj stoji ta stvar tako:

Letni donesek zvezinih članic znaša 20 vinarjev za vsakega člana vsake pri zvezi včlanjene zadruge. Režijski donesek od blagovnega prometa znaša eno desetino odstotka večje strani konta brez saldo-pogodbe in blagovnih postojank.

Pri onih zadrugah in društvih, pri katerih znaša režijski donesek, ki se izračuna na ta način, več ko 30 K, se šteje znesek, ki je nad 30 K, samo za polovico. Splošno velja, da ne sme režijski donesek znašati več ko 50 K. C. kr. štajerska kmetijska družba plačuje za režijo letni pavšale 200 K. Člani, ki vstopijo tekom druge polovice leta, plačajo samo polovico letnega doneska.

Ker ni nobenega vzroka niti povoda, da se letni donesek in režijski prispevek zviša, stavi zvezin zastopnik v imenu načelstva sledeči predlog: Zvezino zborovanje skleni, da se zaračunajo za leto 1907. doneski članov, prispevki za režijo pri denarnem prometu in pavšale c. kr. štajerske kmetijske družbe v isti višini.

Predsednik otvori o tem predlogu debato.

Ker se ne oglasi nihče k debati, da predsednik predlog na glasovanje. Predlog se soglasno sprejme.

6.

Glede po pravilih potrebnih novih volitev, oziroma nadomestnih volitev v odbor in nadzorstveni svet omeni predsednik, da sta za to potrebna dva skrutatorja, oziroma števca glasov in predlaga za ta posel gospoda Edmunda viteza pl. Wucherer ja iz Gleinstättna in Franca Stockerja iz Übersbacha. Potem prosi zastopnika zveze naj naznani člane, katerim je letos potekla funkcijska doba in dotične določbe pravil.

Zastopnik zveze naznani, da se po § 26 zvezinih pravil vrši pri volitvah glasovanje navadno z lističi. Z vzklikom se more vršiti volitev le tedaj, če je stavljen za to predlog in če na vprašanje predsednika glede tega, ni od nobene strani protesta. Pri glasovanju z glasovnicami kliče tajnik one delegate, ki imajo glasovalno pravico.

Glede novih volitev v zvezin odbor se sklene sledeče:

Zvezin odbor obstoji iz 18 članov, ki se na zborovanju izvolijo za dobo treh let. V odboru morata biti $\frac{2}{3}$ odbornikov iz članov pri zvezi včlanjenih zadrug. Vsako leto se izloči tretjina odbornikov in se nadomesti z novimi volitvami; izločijo se oni, ki so bili pred tremi leti izvoljeni in njihovi namestniki. Poslovna doba na novo izvoljenih je tako dolga, kakor je bila pri onih, na katerih mesto so prišli. Sicer pa se smejo stari odborniki zopet voliti.

Danes morajo izstopiti, ker je potekla njihova funkcijska doba, sledeči gospodje:

1. Franc Barta.
2. Franc Hausegger.
3. Alfred vitez Rossmanit.
4. Franc Haiger.
5. Anton Habersack.
6. Florijan Stulpfarrer.

Predsednik prosi, da se delegati izjavijo o volitvah.

Gospod župnik Karl Schwiglhofer iz Wolfsberga predlaga, naj se volitev vrši z vzklikom in naj se zopet izvolijo stari odborniki.

Predsednik izjavi, da se je predlagala izvolitev z vzklikom in vpraša, ali ima kdo kaj proti temu. Ker ne nasprotuje nihče, otvori predsednik o predlogu župnika Schwiglhoferja, da se izvolijo dosedanji odborniki, debato.

Ker se nihče ne oglasi k besedi, da gospod predsednik predlog na glasovanje. Predlog se soglasno sprejme.

* * *

Predsednik prosi svojega namestnika, naj prevzame predsedstvo in prosi zvezinega zastopnika, naj naznani, kateri člani morajo na tem zvezinem zborovanju izstopiti iz nadzorstvenega sveta in ktere določbe veljajo glede tega.

Predsednikov namestnik prevzame predsedstvo.

Zastopnik zveze naznani, da obstoji nadzorstveni svet iz 9 članov, ki jih izvoli zvezin občni zbor za dobo treh let. Vsako leto izstopi tretjina izvoljenih in se nadomesti z novimi volitvami. Če pa izstopi kak član, predno je potekla njegova delovna doba, potem se vrše nadomestne volitve. Delovna doba teh izvoljencev je tako dolga, kakor je bila doba onih, na katerih mesto so prišli.

Sedaj morajo izstopiti sledeči gospodje:

1. Ekscelenca Edmund grof Attems, ker je potekla funkcijska doba pokojnega predsednika ekscelenca grofa Kotulinskega, na kterelega mesto je prišel.
2. Franc Jank, ker je potekla njegova triletna funkcijska doba od leta 1904. do 1907.

3. Rudolf Dehne ravno tako, ker je potekla njegova triletna funkcijska doba.

Na vprašanje predsednikovega namestnika, ali se naj vrši volitev per acclamationem ali z glasovnicami, predlaga Janez Feichter iz Gröbminga, da se vrši volitev per acclamationem in da se naj stari odborniki zopet izvolijo.

Ker ne protestira nihče proti temu načinu izvolitve, da predsednik predlog Janeza Feichterja iz Gröbminga, da se dosedanji odborniki zopet izvolijo, na glasovanje. Predlog se soglasno sprejme.

7.

K zadnji točki dnevnega reda: „Eventuelni predlogi, oziroma namigljaji in vprašanja“ prosi predsednik, da se kdo oglasi.

Gospod Rajmund Bresslauer iz Arndorfa predlaga v imenu posojilnice v Arndorfu, naj se vsem pri zvezi včlanjenim rajfajznovkam naznani kreditna meja, oziroma višina kredita, ki ga lahko dobi posojilnica od zveze. Predlog utemeljuje s tem, da prosijo večkrat posojilnice pri zvezi kredita, ne da bi vedele, da je njihov kredit že izčrpan. Potem pa morajo

čakati do prihodnje seje načelstva, kar je posebno v nujnih slučajih zelo sitno.

Ker se na ta način zavlakuje poslovanje za dalje časa, bi lahko v nasprotnem slučaju društvo, če vé, kako velik kredit ima in bi bil ta že prekoračen, povedalo svojim izposojevalcem, da se jim denar lahko izplača še le čez nekaj dni. Tako bi se posojilnicam prihranile marsikake neprijetnosti.

Predsednik naznani, da se izvajanja govornika ne morajo smatrati kot formelen predlog, ker ta predlog ni bil, kakor je v pravilih določeno, pravočasno prijavljen, da bi se lahko postavil na današnji dnevni red. Pač pa se bo vsa stvar, ki je gotovo vse hvale vredna, oddala zvezinemu odboru, da se o njej posvetuje in potrebno ukrene.

Gospod Rajmund Bresslauer iz Arndorfa pravi, da je s tem zadovoljen, ker ni pravočasno prijavil tega predloga zvezi. Pač pa je dne 26. junija 1906 stavil v imenu posojilnice v Arndorfu zvezi sledeče predloge pismeno:

1. Odposlanci na zvezin občni zbor dobé od zveze znake, ki se vidno nosijo, ki kažejo skupnost in ki omogočijo delegatom, da se že med potjo pogovorijo.

2. Zvezin odbor naj predloge, ki se bodo obravnavali na zvezinem zborovanju, vsaj 14 dni prej svojim društvom naznani, da lahko v posebnih sejah zavzamejo k njim stališče.

3. Na zvezinem zborovanju se naj konstatira, katera društva so poslala delegate.

Govornik utemeljuje svoje predloge in prosi, naj se z ozirom na to, da niso pravočasno priglašeni, smatrajo le kot nasveti.

Zvezin zastopnik naznani, da se je zvezin odbor pečal zelo natanko z nasveti posojilnice v Arndorfu, da pa ne more pritrditi omenjenim predlogom, ker ni faktučne potrebe, da bi se izvršili.

Gospod Rajmund Bresslauer iz Arndorfa vpraša, ali se naj smatrajo pred-

logi, ki jih je zvezin odbor odklonil, kot definitivno rešeni.

Predsednik izjavi, da se o teh predlogih lahko obravnava na prihodnjem občnem zboru zveze, če bodo pravočasno priglašeni. Sicer pa se bode zvezin odbor ponovno pečal s temi predlogi.

Se vzame na znanje.

Gospod Friderik vitez Rokitsky izjavi, da mu daje predloženo letno poročilo za 1906. povod, da marsikaj vpraša, oziroma nasvetuje.

Z ozirom na točko VII letnega poročila „Blagovni promet pri zvezi leta 1906“. obžaluje govornik najprej, da je vojna uprava ponudbo zveze za dobavo sena od Gradca kratkomalo odbila in meni, da se, če erar tako postopa, ne sme kratkomalo preiti na dnevni red. Današnje zborovanje mora z ozirom na dejstvo, da postopa vojna uprava z zvezo, ki zastopa štajersko kmetijstvo, na tak način, izreči nad tem svoje obžalovanje. (Živahno pritrjevanje.) (Dalje sledi.)

Tržna poročila.

Cena doželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruza		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ...	50	880	8	750	8	825	8	825	8	825	8	8	8
Ormož ...	50	11	950	10	825	750	7	7	7	7	7	7	7
Gradec ...	50	12	938	9	992	770	7	7	7	7	7	7	7
Ljubno ...	50	11	950	8	9	750	—	—	—	—	—	—	—
Maribor ...	50	11	9	850	825	8	850	8	850	8	850	8	850
Ptuj ...	50	980	8	8	9	775	8	8	8	8	8	8	8
Inomost ...	50	—	—	—	—	990	—	—	—	—	—	—	—
Celovec ...	50	1050	883	827	943	877	—	—	—	—	—	—	—
Ljubljana ...	50	1050	775	750	9	750	—	—	—	—	—	—	—
Pešt ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Solnograd ...	50	10	910	8	910	8	—	—	—	—	—	—	—
Dunaj ...	50	1186	913	829	883	753	—	—	—	—	—	—	—
Linc ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje ...	50	9	850	250	225	250	2	—	—	—	—	—	—
Ormož ...	50	10	10	450	4	250	2	—	—	—	—	—	—
Gradec ...	50	1050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubno ...	50	—	—	350	3	325	3	—	—	—	—	—	—
Maribor ...	50	9	1050	250	—	230	2	—	—	—	—	—	—
Ptuj ...	50	1050	—	360	290	340	290	—	—	—	—	—	—

Graško tržno poročilo.

Sejm s krmo in slamo od 29. julija do 4. avgusta 1907. Pripeljalo se je 69 vozov z 636 meterskimi stoti sena in 17 vozov z 115 meterskimi stoti slame; sejm je bil slabeje obiskan kakor pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 4.80 do K 6.80, sladko od K 5.— do K 7.—; ržena slama od K 5.— do K 6.60; pšenična slama od K 5.— do K 6.40, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K 5.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejm z rogato živino dne 8. avgusta 1907. Prignalo se je 432 volov, 236 bikov, 412 krav, 80 živih telet, pripeljalo se je — mrtvih telet. — svinj, — drobnice in — konjev.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: 22 volov, 26 bikov, 13 krav, — telet; na Gornje Štajersko, 162 volov, 64 bikov, 124 krav, — telet; Vorarlberško: 17 volov, 15 bikov, 34 krav, 25 telet; v Nemčijo: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Ogrsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: — volov, — bikov, 47 krav, — telet;

na Češko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Moravsko: 20 volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže: klavni voli, tolsti od K 78.— do K 90.— (izjemoma K 94.—), poltolsti od K 72.— do K 76.—, suhi od K 64.— do K 70.—; voli za pitanje od K 60.— do K 70.—; klavne krave, tolste od K 60.— do K 64.—, poltolste od K 50.— do K 58.—, suhe od K 38.— do K 46.—; biki od K 60.— do K 78.—; dojne krave do 4. teleta od K 60.— do K 68.—, čez 4. tele od K 52.— do K 58.—, breje od K 52.— do K 60.—; mlada živina od K 66.— do K 70.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet od K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejm klavne živine dne 9. avgusta 1907. Zaklane živine: 778 telet, 1212 svinj, — komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.04 do K 1.20; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.20 do K 1.24; nemške mesne svinje od K 1.36 do K 1.74; nemške pitanske svinje od K 1.28 do K 1.32; ogrske pitanske svinje Ia od K —.— do K —.—; ogrske pitanske svinje IIa od K —.— do K —.—; mesne svinje od K 1.24 do K 1.34; bosnjaške pitanske svinje debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K —.— do K —.—; kozlički in jagnjeta od K —.— do K —.—.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letni in živinski sejmi.

Dne 26. avgusta v Loki*, okr. Laško; v Lipnici*, v Ljubnem**, okr. Gornji grad; v Donners-

bachau*, okr. Irdning; v Rajhenburgu*, okr. Sevnica; v Ilzu, okr. Fürstenfeld (sejem s hmeljem); na Bregu pri Ptuj**.

Dne 27. avgusta v Ormožu (svinjski sejem); v Heimschuhu*, okr. Lipnica.

Den 28. avgusta v Stainzu**, pri Aignu, okr. Feldbach; v Fürstenfeldu**, v Dechantskirchnu*, okr. Friedberg; pri Sv. Janžu pri Herbersteinu, okr. Pöllau; v Voravu; pri Sv. Trojici*, okr. Sv. Lenart v Slov. gor.; v Svičini, okr. Maribor; na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Mariboru*.

Dne 29. avgusta v Žalcu**, okr. Celje; v Pusterwaldu**, okr. Oberzeiring; v Poljčanah**, okr. Slov. Bistrica; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu*; pri Sv. Petru ob Ottersbachu**, okr. Murek; pri Sv. Filipu v Veračah**, okr. Kozje; na Muti**, okr. Marenberg.

Dne 30. avgusta v Kirchbergu**, okr. Feldbach.

Dne 31. avgusta na Predlici**, okr. Murau; v Konjicah*; na Planini**, okr. Sevnica; v Brežicah (svinski sejem); pri Št. Ilju ob Turjaku**, okr. Slovenji Gradec.

Dne 1. septembra v St. Ilju pri Mariboru.

Dne 2. septembra v Semriach**, okr. Frohnleiten; v Fischbachu**, okr. Birkfeld; v Št. Ilju**, okr. Šoštanj; v Rečah**, okr. Konjice; v Šmarji pri Jelšah**, na Tinskem**, okr. Šmarje pri Jelšah; v Feldbachu (sejem s konji žrebeti); v Kainachu**, okr. Voitsberg; v Ormožu*; v Trnovcu**, okr. Ptuj; v Slovenjem Gradcu*; v Gabersdorfu**, okr. Lipnici; pri Sv. Ožbaldu*, okr. Ivnic; v Obdachu**, v Liezenu; v Muravu*; na Bregu pri Ptuj**; pri Sv. Rupertu**, okr. Weiz; v Celju*.

Mariborska mlekarna, družba z o. z. v Mariboru kupuje vsak čas
— neposneto mleko, — smetano, surovo maslo
 za najboljše dnevne cene ali tudi na letni račun. 121-18

Akeijska družba Alfa-Separator

Dunaj, XII. Wienerbergstraße 31.

Zaloge v Pragi in Krakovu.

Model 1906.

Original Alfa-Laval-Separatorji

prekašajo vse.

— Izredne izboljšave. —

Najbolj primerni, ker so trpežni, ker se lahko ravna ž njimi in ker posna — mejo čisto in največ smetane. —

Dobre zastopnike iščemo.

Zahtevajte obširen cenik, ki se vam pošlje zastoj in poštine prosto.

Prodaja na drobno in skladišče vzorcev: 92-20

Gradec, Annenstrasse 26